

Toelichting bij de tien artikelen van de nieuw-apostolische geloofsbelijdenis

Opmerking vooraf

De eerste drie artikelen van de nieuw-apostolische geloofsbelijdenis komen in grote trekken overeen met het „Apostolicum“¹⁾, de belijdenis die binnen de katholieke en protestantse kerken hoog in aanzien staat.

Toen het christendom zich in het Romeinse Rijk steeds verder uitbreidde, waren veel christenen nog voor een deel gehecht aan hun voormalige religieuze of filosofische opvattingen. Doordat deze zienswijzen met de christelijke leer werden gecombineerd, ontstonden er dwaalleren waardoor de gelovigen onzeker werden. Om dit tegen te gaan, moesten geloofsbelijdenissen worden opgesteld die bindend moesten zijn voor het geloof in de gemeente en daarmee ook voor iedere gelovige afzonderlijk. De maatstaf voor het opnemen in de geloofsbelijdenis van een uitspraak over het wezen en de werkzaamheid van God was of deze overeenstemde met de leer van Christus en Zijn Apostelen.

De grondslag van het Apostolicum is een Romeinse doopbelijdenis uit de tweede eeuw na Christus. De belangrijkste uitspraken in het Apostolicum zijn gebaseerd op de prediking die Apostel Petrus heeft uitgesproken in het huis van Cornelius (vgl. Hand. 10: 37-43). Deze belijdenis verwijst dus naar de tijd van de eerste christenen en berust inhoudelijk op de verkondiging van de eerste Apostelen.

Een andere grondslag van de nieuw-apostolische geloofsbelijdenis is de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel²⁾ die in alle christelijke kerken eveneens gezaghebbend is.

In 325 n.Chr. riep keizer Constantijn het concilie van Nicea bijeen. De eensgezindheid onder de christenen liep gevaar door geschillen over de persoon en het wezen van Jezus Christus. De keizer vond het belangrijk dat er een bindende en door iedereen geaccepteerde uitspraak werd opgesteld betreffende de relatie tussen God de Vader en God de Zoon. Op het concilie van Nicea werd uiteindelijk bepaald: Jezus Christus is „God van God, Licht van Licht, waarachtig God van de waarachtige God, verwekt, niet geschapen, één in wezen met de Vader“. Op het concilie van Constantinopel (381) werd deze uitspraak ook toegepast op de Heilige Geest. De „Geloofsbelijdenis

van Nicea-Constantinopel“ is gebaseerd op de uitspraken van deze beide eerste concilies. Bij deze belijdenis gaat het dus ook om een van de grondteksten van het tegenwoordige christelijke geloof. In de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel wordt het geloof in God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest - overeenkomstig het Nieuwe Testament – bindend onder woorden gebracht.

Het is de bedoeling dat onze tien geloofsartikelen het nieuw-apostolische geloof op de juiste wijze weergeven, niet dat ze de oude kerkelijke belijdenissen vervangen of de waarde ervan verminderen.

Elk artikel van de nieuw-apostolische geloofsbelijdenis begint met: „Ik geloof“. Daaruit blijkt dat het hier ook gaat om de persoonlijke geloofsbelijdenis van de nieuw-apostolische christen.

¹⁾ zie Aanhangsel

²⁾ zie Aanhangsel

Toelichting

— Het 1e geloofsartikel

Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, de Schepper van hemel en aarde.

Het eerste artikel gaat over God, de Vader als Schepper. Zowel het Oude als het Nieuwe Testament getuigt dat God Schepper is. De schepping omvat de hemel en de aarde, namelijk - zoals het in de belijdenis van Nicea-Constantinopel staat - „de zichtbare en de onzichtbare wereld“. Het materiële en het geestelijke bestaan op grond van Gods scheppingsdaad. God is de oorsprong van de totale werkelijkheid, die van Hem getuigt.

God is niet slechts almachtig ten aanzien van Zijn schepping, maar is de Almachtige in alles. Gods almacht blijkt o.a. ook uit het feit dat Hij de onvoorwaardelijke oorsprong van de schepping is. Gods vrije wil scheidt het zichtbare uit het niets („creatio ex nihilo“, letterlijke vertaling Duitse bijbel van Hebrëen 11: 3).

In het eerste artikel wordt weliswaar gesproken over God, de Vader als Schepper, maar God, de Zoon en God, de Heilige Geest zijn eveneens bij de schepping betrokken. Want de gehele, drie-enige God is Schepper, zoals in Genesis 1: 26 wordt aangegeven: „Laten Wij mensen maken, die Ons evenbeeld zijn“. In Johannes 1: 1 en Kolossenzen 1: 16 wordt er uitdrukkelijk op gewezen dat de Zoon Schepper is.

— Het 2e geloofsartikel

Ik geloof in Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven, begraven, ingegaan in het rijk van de dood, op de derde dag opgestaan uit de doden en opgenomen in de hemel. Hij zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader, vanwaar Hij wederkomen zal.

Het tweede geloofsartikel gaat over Jezus Christus, de basis en inhoud van het christelijke geloof. Elke uitspraak in dit artikel heeft een nieuw-testamentisch antecedent. De naam „Jezus Christus“ is al een belijdenis. Hierin wordt Jezus van Nazaret beleden als de beloofde en door Israël verwachte Messias („Christos“, Grieks voor „gezalvde“). Jezus is echter niet slechts Messias, maar ook „Gods eniggeboren Zoon“ (vgl. Joh. 1: 14 en 18). Door deze formulering wordt de wezenlijke relatie tussen God, de Vader en God, de Zoon uitgedrukt. De betekenis van de formulering „eniggeboren Zoon“ wordt in de belijdenis van Nicea-Constantinopel duidelijk gemaakt. De Zoon is „vóór alle tijden uit de Vader geboren: God van God, Licht van Licht, waarachtig God van de waarachtige God, verwekt, niet geschapen, één in wezen met de Vader“. Deze

„eniggeboren Zoon“ is „onze Heer“. „Heer“ is in het Oude Testament de benaming van God en in het Nieuwe Testament wordt deze naam overgedragen op Jezus om daarmee Zijn goddelijkheid aan te duiden. „Heer“ betekent hier ook dat Jezus Christus Heer is over hemel en aarde (vgl. Fil. 2: 9-11).

De daarop volgende uitspraken hebben betrekking op de goddelijke oorsprong van de mens Jezus en Zijn wonderbaarlijke geboorte. Jezus is ontvangen van de Heilige Geest (vgl. Luc. 1: 35; Matt. 1: 18). Zijn oorsprong ligt dus niet in de natuurlijke verwekking door een man, want Maria was maagd toen zij Jezus baarde (vgl. Luc. 1: 27). Deze maagdelijke geboorte moet niet worden gezien als een bijkomstigheid of slechts als een mythologische voorstelling uit de klassieke oudheid, maar is een principiële overtuiging in het christelijke geloof. Uit de vermelding van Maria in de evangeliën blijkt dat Jezus werkelijk mens is geweest en een moeder heeft gehad.

De historiciteit van Jezus wordt bovendien duidelijk door de vermelding van „Pontius Pilatus“. Hij was Romeins stadhouder in Palestina in de jaren 26-36 n.Chr., zodat het lijden van Jezus plaatsvond tijdens zijn regeringsperiode (vgl. Joh. 18: 28 e.v.).

Aansluitend daarop worden drie wezenlijke gebeurtenissen genoemd die betrekking hebben op Jezus: „gekruisigd, gestorven, begraven“. Daaruit blijkt nog eens dat Jezus waarachtig mens was. Hij moest een smadelijke dood, namelijk de dood aan het kruis, ondergaan. Hij stierf en werd begraven; daarmee deelde Hij in het algemene lot van de mens. Het bijzondere hiervan wordt pas tot uitdrukking gebracht door de gebeurtenis „op de derde dag opgestaan uit de doden“. Het gaat hier dus om iets dat de menselijke ervaringswereld ver achter zich laat en alleen vanuit het geloof onder woorden kan worden gebracht en kan worden begrepen. Achter deze bewoordingen staat een formulering die al in 1 Korintiërs 15: 3-4 wordt vermeld: „Het belangrijkste dat ik u heb doorgegeven, heb ik op mijn beurt ook weer ontvangen: dat Christus voor onze zonden is gestorven, zoals in de Schriften staat, dat Hij is begraven en op de derde dag is opgewekt, zoals in de Schriften staat“. De dubbele verwijzing „zoals in de Schriften staat“ bewijst dat het hier niet gaat om willekeurige gebeurtenissen maar dat dit noodzakelijkheden zijn in de heilsgeschiedenis. Jezus Christus is „opgestaan uit de doden“. Zijn opstanding is voorwaarde en belofte voor de opstanding van de doden in het algemeen.

Overigens is in het Apostolicum tussen „gestorven“ en „op de derde dag opgestaan“ nog een gedeelte ingevoegd: „ingegaan in het rijk van de dood“. Het nieuw-testamentische bewijs daarvoor is te vinden in 1 Petrus 3: 19. Daar wordt gezegd dat Jezus na Zijn dood aan het kruis „naar de geesten (is) gegaan die gevangen zaten“.

Na de regel „opgestaan uit de doden“ volgt, dat Jezus Christus „(is) opgenomen in de hemel“ (vgl. Hand. 1: 9-11). Het aardse leven van Jezus en Zijn directe aanwezigheid als de Opgestane zijn daarmee afgesloten. Dat de Opgestane in de hemel is opgenomen, betekent dat Hij naar Zijn Vader is teruggegaan en is verhoogd. Dat Jezus Christus is verhoogd, wordt verwoord in de formulering: „Hij zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader“ (vgl. Kol. 3: 1).

Aan het einde van het tweede artikel wordt het geloof tot uitdrukking gebracht dat de verhoogde Heer zal wederkomen. Hij blijft niet bij de Vader maar zal de Zijnen tot zich nemen (vgl. Joh. 14: 3).

— Het 3e geloofsartikel

Ik geloof in de Heilige Geest, in één, heilige, algemene en apostolische kerk, de gemeenschap van de heiligen, vergeving van de zonden, opstanding van de doden en het eeuwige leven.

Aan het begin van het derde artikel wordt het geloof in de Heilige Geest beleden. De Heilige Geest is de derde persoon van de godheid. De goddelijke aard van de Heilige Geest, Zijn eenheid met de Vader en de Zoon wordt weer tot uitdrukking gebracht in de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel: „Wij geloven in de Heilige Geest, die Heer is en ons levend maakt, die uit de Vader en de Zoon voortkomt, die samen met de Vader en de Zoon wordt aanbeden en verheerlijkt en die gesproken heeft door de profeten.“ De gelovige belijdt dus zijn geloof in de Heilige Geest en Zijn goddelijkheid.

Een van de werken van de Heilige Geest is de kerk. De kerk is niet iets dat van mensen is uitgegaan of door hen is geschapen maar is door God gesticht. De kerk is een verzameling van zielen die gedoopt zijn, die leven in navolging van Christus en Jezus Christus belijden als hun Heer. De kerk van Jezus Christus is aan de ene kant bedoeld om het heil en de eeuwige gemeenschap van de drie-enige God voor de mens toegankelijk te maken en aan de andere kant om God te aanbidden en te loven.

De kerk is in wezen een verwijzing naar het dubbele wezen van Jezus Christus die waarachtig mens en waarachtig God is. Zijn goddelijke wezen is verborgen of onzichtbaar, terwijl Zijn menselijke wezen zichtbaar of duidelijk aanwezig is. Dientengevolge heeft ook de kerk van Christus een verborgene of onzichtbare en een duidelijk aanwezige of zichtbare kant.

Uiteindelijk is de verborgen kant van de kerk evenals het goddelijke wezen van Jezus Christus niet te omschrijven. Maar de aanwezigheid van deze verborgen kant kan worden waargenomen in de werkzaamheid van de sacramenten en het woord van God. De zichtbare kant van de kerk van Christus maakt evenals de mens Jezus deel uit van de algemene geschiedenis van de mensheid. Maar in tegenstelling tot Hem zijn de mensen die in deze kerk werkzaam zijn, onderhevig aan de zonde. Daarom komen in de kerk ook dwalingen, dwaalwegen en ontsporingen voor, die eigen zijn aan de mensheid.

In het Apostolicum is slechts sprake van de „heilige, christelijke (of algemene) kerk“. De formulering „één, heilige, algemene en apostolische kerk“ is ontleend aan de belijdenis van Nicea-Constantinopel. Deze formulering die nu in onze geloofsbelijdenis

is opgenomen, maakt de wezenlijke criteria van Christus' kerk duidelijk: wij geloven in „één“ kerk en deze is „heilig“, „algemeen“ en „apostolisch“.

Wij geloven in „één“ kerk. De grondslag voor het belijden van één kerk ligt in het geloof in één God. De drie-enige God sticht en onderhoudt deze kerk door de Vader, die Zijn Zoon heeft gezonden, door Jezus Christus, die als hoofd van het lichaam altijd met de gemeente verbonden is en door één Heilige Geest, die in de kerk van Christus werkzaam is.

De kerk is „heilig. Heilig is de kerk van Christus door Gods heiligende daden in het offer van Christus en door de werkzaamheid van de Heilige Geest in woord en sacrament. Deze heiligende daden worden in de dienst aan de gelovigen verricht. De grondslag van de heiligheid van de kerk van Christus ligt alleen in de drie-enige God en niet in de mensen die ertoe behoren.

De kerk is „algemeen“. De kerk van Jezus Christus is algemeen, namelijk alomvattend en universeel. De kerk is op aarde en aan gene zijde, heden ten dage en in de toekomst. De universele wil van God tot heil van de mensen krijgt in de kerk rechtstreeks waarneembaar gestalte.

De kerk is „apostolisch“. Apostolisch is de kerk van Christus in tweeërlei opzicht, want in de kerk wordt de apostolische leer verkondigd en is het apostolische ambt werkzaam. De apostolische leer is de onvervalste boodschap van de dood, opstanding en wederkomst van Christus. Het apostolische ambt is het ambt van Apostel met de daaraan verbonden volmachten, dat door Christus is gegeven en door de Heilige Geest wordt geleid. De apostoliciteit van de kerk ligt dus in het feit dat de kerk de verkondiging van de apostolische leer voortzet en in het feit dat het apostelambt historische werkelijkheid is in de heden ten dage werkzame Apostelen.

In de historische verwezenlijking voldoet de kerk niet in haar volle omvang aan het gebod van eenheid, heiligheid, algemeenheid en apostoliciteit. Dit ligt o.a. aan de zondigheid van de mensen die in deze kerk werkzaam zijn. Ondanks deze onvolkomenheden blijft de kerk van Christus niet steken in verborgenheid en ontoegankelijkheid. De kerk kan het best worden waargenomen waar het apostelambt, de toediening van de drie sacramenten aan levenden en ontslapenen en de juiste verkondiging van het woord aanwezig zijn. Daar is het verlossingswerk van de Heer opgericht waarin de bruid van Christus wordt voorbereid op de bruiloft in de hemel.

Tot de „gemeenschap van de heiligen“ kunnen we diegenen rekenen die zullen behoren tot de bruidsgemeente. De „gemeenschap van de heiligen“ kan op één lijn worden gesteld met de „honderdvierenveertigduizend“ (vgl. Openb. 14: 1), het „kind“ (vgl. Openb. 12: 5) en de „bruid van de Heer“ (vgl. Openb. 19: 7). Deze „gemeenschap“ zal dus pas bij de wederkomst van Christus openbaar komen.

De „vergeving van de zonden“ die mogelijk is geworden door het offer van Christus, is eveneens een onderdeel van de geloofsbelijdenis. De fundamentele bevrijding van

de macht van de zonde komt tot stand bij de Heilige Waterdoop, waarbij de erfzonde wordt afgewassen.

Het derde geloofsartikel eindigt met twee eschatologische verwachtingen, namelijk met de hoop op de „opstanding van de doden en het eeuwige leven“. Het geloof in de opstanding van Jezus en de opstanding van de doden die daarop berust, behoren tot de wezenlijke zekerheden van het christendom. De „opstanding van de doden“ houdt in dat het vergankelijke lichaam wordt verheven tot een geestelijk lichaam, waardoor de verlore mens kan delen in Gods heerlijkheid (vgl. 1 Kor. 15: 42-44).

Het vooruitzicht op het „eeuwige leven“, waarmee het derde artikel wordt afgesloten, betekent het altijd durende verblijf bij God in de nieuwe schepping.

— Het 4e geloofsartikel

Ik geloof dat de Heer Jezus Zijn kerk regeert en daartoe Zijn Apostelen heeft gezonden en nog zendt tot aan Zijn wederkomst, met de opdracht te onderwijzen, in Zijn naam zonden te vergeven en met water en Heilige Geest te dopen.

Het vierde geloofsartikel specificceert het geloof in de kerk dat in het derde artikel aan de orde is geweest. In dit artikel gaat het in eerste instantie om het feit dat Jezus Christus regeert. Hij is Degene die Zijn kerk regeert, want Hij is „het hoofd van het lichaam“ (vgl. Kol. 1: 18). Dit regeren wordt o.a. uitgedrukt in het zenden van de Apostelen. Uit de zendingsoopdracht in Matteüs 28: 19-20 blijkt dat de verkondiging van het evangelie en de toediening van de sacramenten oorzakelijk zijn verbonden met het apostolaat. Hier wordt de apostoliciteit van de kerk, die al in het derde geloofsartikel aan de orde is geweest, nog eens aangehaald en geplaatst binnen het concrete bestel van de kerk zoals deze historisch kan worden waargenomen.

Het apostelambt is niet begrensd in de tijd, maar moet zijn taak uitvoeren „tot aan Zijn (Jezus') wederkomst“. In datgene wat hierna volgt, wordt beschreven wat Jezus Christus door Zijn Apostelen doet en wat elke gelovige kan ervaren, namelijk: „te onderwijzen, in Zijn naam zonden te vergeven en met water en Heilige Geest te dopen“. De opdracht om te onderwijzen heeft betrekking op de juiste verkondiging van het evangelie van de dood, opstanding en wederkomst van de Heer. Een andere taak van het apostolaat is, „in (Jezus') naam zonden te vergeven“ (vgl. Joh. 20: 23), dus de zondevergeving vanuit het offer en de verdienste van Jezus Christus aan de mens te verrichten. Ter afsluiting van het vierde geloofsartikel wordt gerefereerd aan de sacramenten Heilige Waterdoop en Heilige Verzegeling. Het apostolaat heeft de taak te dopen met water en Heilige Geest, dus de sacramenten toe te dienen waardoor het nieuwe bestaan voor God mogelijk wordt.

— Het 5e geloofsartikel

Ik geloof dat degenen die door God voor een ambt zijn geroepen, slechts door Apostelen tot hun ambt worden gewijd en dat uit het apostelambt volmacht, zegening en heiliging voor hun dienst voortkomen.

Evenals het vierde geloofsartikel wordt ook in het vijfde gesproken over de betekenis van het apostelambt. In het vierde artikel werd de samenhang van het apostelambt en de juiste leer, de zondevergeving en de toediening van de sacramenten op de voorgrond geplaatst. Hier gaat het om het geestelijke ambt. God is Degene die iemand voor een ambt roept. Daarom is het ambt geen menselijke taak en uiteindelijk ook niet een taak van de gemeente maar een gave van God aan Zijn kerk. De betreffende persoon draagt, zoals wordt uitgedrukt in het geloofsartikel, zijn ambt op grond van Gods wil en niet op grond van een menselijke beslissing. Dit wordt werkelijkheid en in de praktijk omgezet door het apostelambt. Er is dus een direct verband tussen ambt en apostolaat. Alleen waar het apostelambt werkzaam is, kan een geestelijk ambt bestaan.

De ambtsdragers ontvangen door het apostelambt „volmacht, zegening en heiliging voor hun dienst“. Het ambt is geen doel op zichzelf, het is niet op zichzelf gericht maar heeft zijn plaats in de kerk en meestal concreet in een gemeente. „Dienst“ betekent hier dat de ambtsdrager toegewijd is aan Jezus Christus en de gemeente.

De wijding tot een geestelijk ambt bevat drie aspecten: „volmacht, zegening en heiliging“. Voor priesterlijke ambtsdragers is vooral de factor „volmacht“ van doorslaggevende betekenis want zij hebben de volmacht de zondevergeving in opdracht van de Apostel te verkondigen en het Heilig Avondmaal af te zonderen. De priesterlijke ambtsdragers delen dus in het juiste beheer van de sacramenten door de Apostelen. De juiste verkondiging van Gods universele wil tot heil van de mens vindt eveneens plaats door de „volmacht“ die door het apostolaat is verleend. Zowel voor de uitoefening van het priesterlijke als van het diakonale ambt worden in het aspect „zegening“ goddelijke begeleiding en hulp van de Heilige Geest toegezegd. De „heiliging“ wijst erop dat God zelf in Zijn heiligheid en onaantastbaarheid door het ambt wil handelen. „Heiliging“ is ook noodzakelijk omdat de kerk zelf „heilig“ is.

Hoewel de ambtsdrager door God is geroepen, kan het voorkomen dat hij niet in overeenstemming met zijn ambt handelt of zelfs daarin mislukt. Desondanks kan Gods oorspronkelijke keuze daardoor niet in twijfel worden getrokken.

Omdat uit het apostelambt „volmacht, zegening en heiliging voor hun (de ambtsdragers) dienst voortkomen“, staat elke ambtsdrager in een relatie tot het apostelambt die niet kan worden opgeheven.

— Het 6e geloofsartikel

Ik geloof dat de Heilige Doop met water de eerste stap is naar de vernieuwing van de mens in de Heilige Geest en dat de gedoopte daardoor wordt opgenomen in de gemeenschap van degenen die in Jezus Christus geloven en Hem als hun Heer belijden.

Het zesde geloofsartikel gaat over de Heilige Waterdoop en stelt wezenlijke elementen daarvan aan de orde. Het begint met de belijdenis dat de Heilige Waterdoop de „eerste stap is naar de vernieuwing van de mens in de Heilige Geest“. Hierdoor wordt dus de principiële scheiding van de mens van God opgeheven. Dit vindt niet plaats door de verdienste van de mens of doordat hij zichzelf tot God wendt maar veeleer doordat God zich tot de mens neigt en hem bevrijdt uit de macht van de zonde. Doordat God dit doet, heeft de mens deel aan het offer van Christus en aan Zijn macht die de zonde overwint. Dit wordt direct duidelijk doordat de erfzonde door de Waterdoop wordt afgewassen en de gedoopte wordt toegevoegd aan de kerk van Jezus Christus en dus een christen wordt.

De Heilige Waterdoop bevat nog niet alles wat noodzakelijk is voor het nieuwe bestaan van de mens voor God. Het is „de eerste stap naar de vernieuwing van de mens in de Heilige Geest“. Deze vernieuwing in de Heilige Geest, die begint bij de Heilige Waterdoop, wordt voortgezet door het ontvangen van Heilige Geest bij de Heilige Verzegeling. Dan pas is de mens wedergeboren uit water en Geest.

Door de Waterdoop wordt niet slechts de verbondenheid met God verwezenlijkt maar ook de verbondenheid met christenen onder elkaar, want „de gedoopte wordt opgenomen in de gemeenschap van degenen die in Jezus Christus geloven en Hem als hun Heer belijden“. Het geloof in Jezus als de Christus en als de Heer, namelijk als de macht die het leven bepaalt, is iets wat gelovige christenen met elkaar verbindt.

— Het 7e geloofsartikel

Ik geloof dat het Heilig Avondmaal ter gedachtenis aan het eenmaal gebrachte, algenoegzame offer en aan het bittere lijden en sterven van Christus, door de Heer zelf is ingesteld. Het waardig genieten van het Heilig Avondmaal waarborgt ons de levensgemeenschap met Christus Jezus, onze Heer. Het wordt gevierd met ongezuurd brood en wijn; beide moeten door een ambtsdrager die door de Apostel gevolmachtigd is, worden afgezonderd en toegediend.

In het zesde geloofsartikel ging het over de Heilige Waterdoop. Het thema van het zevende artikel is het Heilig Avondmaal. De eerste zin verwijst naar de instelling ervan door Jezus Christus. In de tweede zin wordt gesproken over de uitwerking die het waardig genieten van het Avondmaal heeft en de slotzin maakt duidelijk dat voor de afzondering en toediening van het Avondmaal het gevolmachtigde ambt noodzakelijk is.

In de eerste plaats wordt beleden dat het Heilig Avondmaal een gedachtenismaal is. In de oudste avondmaalstekst die bekend is, wordt dit aspect al benadrukt. Jezus zelf is Degene die tot Zijn gedachtenis oproept (vgl. 1 Kor. 11: 24-25). Het Heilig Avondmaal herinnert ons „aan het eenmaal gebrachte, algenoegzame offer en aan het bittere lijden en sterven van Christus“. Daardoor wordt in de eerste plaats gedacht aan het offer van Jezus en de betekenis ervan voor alle tijden. Daarmee wordt tevens Zijn „lijden en sterven“ herdacht, zoals het in de evangeliën wordt vermeld. Het Heilig Avondmaal herinnert ons dus aan de concrete gebeurtenissen direct vóór de kruisiging en aan de duurzame betekenis van de kruisdood.

De deelname aan het Heilig Avondmaal heeft een grote uitwerking. Voorwaarde is het „waardig genieten“ (vgl. 1 Kor. 11: 27), dat o.a. mogelijk wordt door geloof, het aannemen van de zondevergeving en een boetvaardig hart. De „levensgemeenschap met Christus Jezus, onze Heer“ wordt door het waardig genoten Heilig Avondmaal „gewaARBorgd“, dus gegarandeerd. Wat dit betreft, versterkt het Heilig Avondmaal het geloof in Jezus Christus en de wil en het vermogen Hem na te volgen. In het Heilig Avondmaal heeft de gelovige een innige sacramentele verbondenheid met Jezus Christus als zijn Heer en ontvangt kracht om zijn leven dienovereenkomstig gestalte te geven.

Daarna wordt gesproken over de aard van de middelen van het sacrament: „Het wordt gevierd met ongezuurd brood en wijn“. Om het Heilig Avondmaal te kunnen vieren, moeten „ongezuurd brood“ en „wijn“ - beide parallel aan het paschamaal - aanwezig zijn. Zoals water bij de Heilige Waterdoop, zo zijn ook „ongezuurd brood en wijn“ de zichtbare voorwaarden voor het sacrament.

Nadat over de uiterlijke tekenen is gesproken, worden ter afsluiting van het zevende artikel de voorwaarden genoemd waardoor de sacramentele werkelijkheid - namelijk de aanwezigheid van het lichaam en bloed van Christus - tot stand komt. Brood en wijn moeten door een ambtsdrager die door de Apostel gevolmachtigd is, worden afgezonderd en toegediend. Door het apostelambt en de ambtsdrager die door dit ambt gevolmachtigd is, wordt de aanwezigheid van het lichaam en bloed van Christus in het brood en de wijn mogelijk. Zonder het gevolmachtigde ambt kan het Heilig Avondmaal wel worden gevierd als een gedachtenis-, gemeenschaps- en dankmaal maar is het lichaam en bloed van Jezus Christus daarin niet werkelijk aanwezig.

Het gevolmachtigde ambt, dat noodzakelijk is om de sacramentele werkelijkheid in al zijn omvang te kunnen scheppen, verricht twee handelingen. Het zondert het Heilige Maal af en dient het toe. Afzonderen of consecreren betekent vooral dat het brood en de wijn buiten het gewone gebruik wordt geplaatst („nu zonder ik af brood en wijn tot de dienst van het Heilig Avondmaal...“). En door het uitspreken van deze woorden wordt bovendien de verborgen aanwezigheid van het lichaam en bloed van Christus in de zichtbare ingrediënten brood en wijn mogelijk gemaakt. Het toedienen van het sacrament betekent in dit verband dat het lichaam en bloed van Christus toegankelijk wordt gemaakt voor de gemeente. Dit komt tot uitdrukking in de uitnodiging om het Avondmaal te ontvangen en door het uitreiken van de afgezonderde hostie zelf.

— Het 8e geloofsartikel

Ik geloof dat de met water gedoopte zielen door een Apostel de gave van de Heilige Geest moeten ontvangen om het kindschap Gods en de voorwaarden voor het eerstelingschap te verkrijgen.

Het achtste geloofsartikel gaat over de Heilige Verzegeling of geestesdoop, dus over het schenken van de gave van de Heilige Geest aan de gelovigen.

De Heilige Verzegeling is het sacrament dat alleen aan het apostelambt is voorbehouden. Voorwaarde voor het ontvangen van dit sacrament is de Heilige Waterdoop. Alleen een gedoopte ziel kan de gave van de Heilige Geest ontvangen.

De Heilige Verzegeling heeft een tweeledige uitwerking: voor deze tijd en voor de toekomst. De uitwerking voor deze tijd van het ontvangen van de gave van de Heilige Geest is het „kindschap Gods“ (vgl. Rom. 8: 14-17). De uit water en Geest wedergeboren christen bezit het „kindschap Gods“. Hierdoor wordt als het ware vooruit gelopen op de toekomstige toestand van het eerstelingschap en het „koninkrijk van priesters“ (vgl. 1 Petr. 2: 9). Bijgevolg is het „kindschap Gods“ de situering van de mens tegenover God die wordt gekenmerkt door het ontvangen van alle sacramenten, door de juiste prediking van het evangelie en doordat het leven wordt gericht op de wederkomst van Christus. De uitwerking voor de toekomst van het ontvangen van de gave van de Heilige Geest is het eerstelingschap. Degene die verzegeld is, bezit het eerstelingschap echter nog niet maar heeft door de geestesdoop de voorwaarde gekregen om het te kunnen bereiken. De gelovige kan, wanneer hij de dag van Christus als doel nastreeft, op die dag behoren tot de bruidsgemeente, tot de „gemeenschap van de heiligen“. De verzegelden hebben de taak Christus te blijven navolgen en zich door woord en sacrament te laten voorbereiden op de wederkomst van Jezus Christus.

— Het 9e geloofsartikel

Ik geloof dat de Heer Jezus zal wederkomen, zo zeker als Hij in de hemel is opgenomen, en de eerstelingen uit de doden en de levenden, die op Zijn komst hoopten en werden voorbereid, tot zich neemt en dat Hij na de bruiloft in de hemel met dezen op de aarde terugkomt, Zijn Vredesrijk sticht en zij met Hem als koninklijke priesters zullen regeren. Na afsluiting van het Vredesrijk zal Hij het eindgericht houden. Dan zal God een nieuwe hemel en een nieuwe aarde scheppen en bij Zijn volk wonen.

Het negende geloofsartikel is een eschatologische precisering van overeenkomstige uitspraken in het tweede en het derde artikel (de wederkomst van Christus, de opstanding van de doden en het eeuwige leven). De relatieve uitvoerigheid van dit artikel toont aan hoe groot binnen het nieuw-apostolische geloof de waarde van de toekomstige gebeurtenissen is.

Het begin van het artikel verwijst naar Handelingen 1: 11: „Jezus, die uit jullie midden in de hemel is opgenomen, zal op dezelfde wijze terugkomen als jullie Hem naar de hemel hebben zien gaan.“ Bovendien sluit het artikel aan bij de eschatologische uitspraken van het tweede geloofsartikel.

Tot de wederkomst van Jezus Christus behoort ook dat de Heer „de eerstelingen uit de doden en de levenden, die op Zijn komst hoopten en werden voorbereid, tot zich neemt“ (vgl. 1 Tess. 4: 16-17). De „eerstelingen uit de doden en de levenden“ zullen opstaan, dus een geestelijk lichaam ontvangen en worden weggevoerd naar de wederkomende Christus. „Eerstelingen“ zijn degenen die Gods eigendom zijn geworden, die de verwachting van de wederkomst van de Heer levend hebben gehouden en die zich door het apostolaat hierop hebben laten voorbereiden.

De wederkomst van Christus is een centrale gebeurtenis waarvan de andere eschatologische gebeurtenissen afhangen. Het wegvoeren van de „levenden en de doden“ heeft de levensgemeenschap met Jezus Christus als doel; het zinnebeeld daarvan is de „bruiloft in de hemel“. De „bruiloft in de hemel“ is de rechtstreekse innige verbondenheid van de bruidsgemeente met de Heer.

De „bruiloft in de hemel“ heeft een beperkte duur. Nadat deze is afgesloten, wendt Jezus zich met de Zijnen tot alle mensen die aan deze gebeurtenis niet hebben deelgenomen. Jezus verschijnt zichtbaar op aarde en sticht „Zijn Vredesrijk“ (vgl. Openb. 20: 4 en 6). De bruidsgemeente, waarvan het getalssymbool 144.000 is, regeert samen met Christus als „koninkrijk van priesters“ (vgl. 1 Petr. 2: 9 en Openb. 20: 6). Het evangelie wordt verkondigd aan alle mensen, zowel de levenden als de doden.

Pas „na afsluiting van het Vredesrijk zal Hij (Jezus Christus) het eindgericht houden“. Voor de totale schepping zal dan blijken dat Jezus Christus de rechtvaardige Rechter is voor wie niets verborgen blijft (vgl. Joh. 5: 22, 26 en 27).

De slotzin van het negende artikel geeft een vooruitzicht op Gods vernieuwende scheppingsdaad: „Dan zal God een nieuwe hemel en een nieuwe aarde scheppen en bij Zijn volk wonen.“ Over de nieuwe schepping wordt o.a. in Openbaring 21 en 22 gesproken. Dit is het gebied van Gods volmaakte aanwezigheid. Als wordt gezegd dat God dan bij Zijn volk zal wonen, is daarmee een volkomen nieuw bestaan bij God bedoeld, namelijk het „eeuwige leven“ waarover aan het einde van het derde artikel wordt gesproken.

— Het 10e geloofsartikel

Ik geloof dat ik verplicht ben de wereldlijke overheid te gehoorzamen voor zover dit niet in strijd is met goddelijke wetten.

Het tiende artikel onderscheidt zich fundamenteel van de overige negen. In de vorige artikelen waren God als Schepper, de Zoon en de Heilige Geest, de kerk, de ambten en sacramenten en de hoop op de toekomst de onderwerpen van de geloofsbelijdenis. Het tiende artikel gaat over de houding van de christen tegenover de staat. Uit het tiende artikel wordt duidelijk dat het christelijke leven niet plaatsvindt buiten de werkelijkheid van staat en maatschappij. Het blijkt dat het christelijke geloof in beginsel positief staat tegenover de staat, de „wereldlijke overheid“. Deze positieve houding wordt samengevat onder het begrip „gehoorzaamheid“.

In de nieuw-testamentische tijd werd al nagedacht over de verhouding tussen de christengemeente en de staatsoverheid (vgl. 1 Petr. 2: 11-17). Beroemd zijn de uiteenzettingen in Romeinen 13: 1-7 waarin wordt gezegd dat de overheid in dienst van God staat. Deze passage heeft veel misverstanden opgeroepen, want het scheen alsof men ook onvoorwaardelijk gehoorzaam moest zijn aan een staat die onrecht pleegt. In deze betekenis blijft evenwel buiten beschouwing dat de staat in Gods dienst staat, dus dat Gods wil, zoals uit de tien geboden ook duidelijk wordt, ook de maatstaf van het staatsrecht moet zijn.

Romeinen 13: 1-7 vormt ook de achtergrond van het tiende geloofsartikel. In dit artikel wordt niet alleen „gehoorzaamheid“- dus loyaliteit tegenover de staat - verlangd, maar wordt tegelijkertijd gesproken over de maatstaven die deze eis van gehoorzaamheid rechtvaardigen, namelijk „voor zover dit niet in strijd is met de goddelijke wetten“. Ook de staat is niet volkomen vrij maar functioneert onder het voorbehoud van de goddelijke ordening. De staatswetten mogen in elk geval niet in tegenspraak zijn met de goddelijke ordening, maar zouden daarmee in overeenstemming moeten zijn. Wanneer de wil van God en de staatswetgeving niet tegenover elkaar staan maar elkaar zelfs in zekere zin aanvullen, is de christen verplicht dit als iets wat positief en voor zichzelf bindend is, aan te nemen. Wanneer ze echter wel tegenover elkaar staan, geldt voor ieder afzonderlijk: „Men moet God meer gehoorzamen dan de mensen“ (Hand. 5: 29).

Aanhangsel

1 De apostolische geloofsbelijdenis (Apostolicum)

„Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, de Schepper van hemel en aarde, en in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in het rijk van de dood, op de derde dag opgestaan uit de doden, opgevaren ten hemel; Hij zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader, vanwaar Hij komen zal om de levenden en de doden te oordelen. Ik geloof in de Heilige Geest, de heilige, algemene kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving der zonden, opstanding der doden en het eeuwige leven. Amen.“

2 De geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel

„Wij geloven in de enige God, de Vader, de Almachtige, die alles geschapen heeft, hemel en aarde, de zichtbare en de onzichtbare wereld. En in de enige Heer, Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, vóór alle tijden uit de Vader geboren: God uit God, licht uit licht, waarachtig God uit waarachtig God, verwekt, niet geschapen, één in wezen met de Vader door wie alles geschapen is. Voor ons mensen en tot ons heil is Hij uit de hemel gekomen, heeft het vlees aangenomen door de Heilige Geest door de maagd Maria en is mens geworden. Hij werd voor ons gekruisigd onder Pontius Pilatus, heeft gelden en is begraven, is op de derde dag opgestaan volgens de Schrift en opgestegen naar de hemel. Hij zit aan de rechterhand van de Vader en zal wederkeren in heerlijkheid om de levenden en de doden te oordelen; aan Zijn heerschappij zal geen einde komen. Wij geloven in de Heilige Geest, die Heer is en levend maakt, die uit de Vader en uit de Zoon voortkomt, die samen met de Vader en de Zoon wordt aanbeden en verheerlijkt, die gesproken heeft door de profeten en in één, heilige, algemene en apostolische kerk. Wij belijden één doop tot vergeving van de zonden. Wij wachten op de opstanding van de doden en op het leven in de toekomstige wereld. Amen.“